

M-685-N

Seat No. _____

B. Sc. (Sem. III) Examination

October / November - 2018

Chemistry : Paper - CCCH - 301

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

(અ) ગમે તે બેના જવાબ લખો : 14

(1) કારક એટલે શું ? કોમ્પ્યુટર કારકની વ્યાખ્યા લખી $\hat{A} = \frac{d}{dx}$,

$\hat{B} = 3x^2$, વિધેય $f(x) = \sin x$ હોય તો કારક કોમ્પ્યુટર છે કે નહીં ? ચકાસો.

(2) $\psi = N \cdot e^{im\phi}$, ($0 \leq \phi \leq 2\pi$) જ્યાં $M =$ અચળાંક છે. સમીકરણનો સમાનીકરણ અચળાંક N શોધો.

(3) એક પરિમાણવીય પેટીમાં રહેલા કણની શક્તિનું સમીકરણ

$$E_n = \frac{n^2 h^2}{8 m a^2}$$
 સાબિત કરો.

(બ) ગમે તે એકનો જવાબ આપો : 6

(1) ક્વોન્ટમ મિકેનિક્સની મુખ્ય ધારણાઓ સમજાવો.

(2) ફોટો ઈલેક્ટ્રિક અસર પર નોંધ લખો.

(અ) ગમે તે બેના જવાબ આપો : 14

(1) સંકરણ પદાર્થના એસિડ-બેઈઝ ગુણધર્મ પર શું અસર કરે છે ? યોગ્ય ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

(2) હાઈડ્રોજન બંધન પર નોંધ લખો.

(3) M-નાઈટ્રો એનિલીન કરતાં P-નાઈટ્રો એનિલીન નિર્બળ છે ? શા માટે ?

(બ) ગમે તે એકનો જવાબ આપો : 6

(1) નીચેના સ્પંદન સૂત્રો દોરો :

(i) સક્સિની માઈડ આયન, (ii) ગ્વાનીડીન આયન.

(2) ક્વિનોલ આલ્કોહોલ કરતાં વધુ એસિડિક છે. સમજાવો.

M-685-N]

[Contd...

3 (અ) ગમે તે બેના જવાબ આપો :
(1) ઉષ્માગતિશાસ્ત્ર પ્રમાણે નીચેનું સમીકરણ ઉપજાવો.

$$K_f = \frac{0.002 T_0^2}{l_f}$$

જ્યાં, $K_f =$ ઠારબિંદુ અવનયન અચળાંક

$T_0 =$ શુદ્ધ દ્રાવકનું ઠારબિંદુ

$l_f =$ ગલન ગુપ્ત ઉષ્મા (પ્રતિ ગ્રામ).

(2) ડ્યુહેમ - માગ્યુલેસ સમીકરણ તારવો.

(3) ટ્રાઉટનનો નિયમ ટૂંકનોંધ લખો.

(બ) ગમે તે એક દાખલો ગણો :

(1) 1 વાતાવરણ દબાણે અને 34.6 °C સે. ઈથર ઉકળે છે. 750 મિલિ દબાણે ઈથર કયા તાપમાને ઉકળશે ? ઈથરની બાષ્પીભવન ગુપ્ત ઉષ્મા 88.3 કેલરી/ગ્રામ છે. $R = 1.987$ કેલરી મોલ⁻¹ અંશ⁻¹, ઈથર અ.ભા = 74.0 ગ્રામ/મોલ.

(2) એક ગ્રામ કાર્બનિક એસિડને 25 ગ્રામ પાણીમાં દ્રાવ્ય કરતા ઉત્કલનબિંદુ 0.21 °C વધારો થાય છે. પાણીની બાષ્પીભવન ગુપ્ત ઉષ્મા 540 કેલરી ગ્રામ છે. તો અણુ ઉન્નયન અચળાંક kb અને દ્રાવ્ય પદાર્થનો અણુભ શોધો.

4 ગમે તે દસના જવાબ આપો :

(i) રેખીયકારકની વ્યાખ્યા આપો.

(ii) Li ($Z=3$) માટે હેમિલ્ટોનીયન કારકની ગણતરી કરો.

(iii) આર્હેનીયસ પ્રમાણે બેઈઝની વ્યાખ્યા લખો.

(iv) એસીટીલીનનું સંકરણ જણાવો.

(v) પાણીનો સંયુગ્મી એસિડ અને સંયુગ્મી બેઈઝ લખો.

(vi) આંશિક મોલર - રાશી - વ્યાખ્યા આપો.

(vii) ક્રાફ્ટ સમીકરણ લખો.

(viii) પ્રવાહી $\rightleftharpoons$ બાષ્પ સંતુલન માટે ક્લેપિરોન - સમીકરણ દર્શાવો.

(ix) આદર્શ દ્રાવણ એટલે શું ?

(x) વ્યાખ્યા આપો : આંશિક મોલર મુક્તશક્તિ.

(xi) પિક્વિક એસિડનું બંધારણીય સૂત્ર જણાવો.

(xii) એસિટીલીનનું સંકરણ જણાવો.

ENGLISH VERSION

ions :

- 1) The question paper has four main questions.
- 2) Write the answer clear and to the point.

14

- (a) Answer any two :
- 1) What is operator ? Define commutator operator,

if $\hat{A} = \frac{d}{dx}$, $\hat{B} = 3x^2$ and $f(x) = \sin x$ prove that above operator are commutator or not ?

- 2) $\psi = N \cdot e^{im\phi}$, ($0 \leq \phi \leq 2\pi$) where $M = \text{constant}$, calculate normalization constant N .

- 3) Derive the equation $E_n = \frac{n^2 h^2}{8ma^2}$ energy of particle which is in one dimensional box.

6

- (b) Answer any one :
- 1) Explain basic postulate of quantum mechanics.
- 2) Write a note on "photo electric effect."

- (a) Answer any two : 14

- 1) What affected hybridization on acid - base property ? Explain with proper example.
- 2) What a note on Hydrogen bonding.
- 3) P-nitro aniline is weaker base than M-nitro-aniline why ?

- (b) Answer any one : 6

- 1) Draw resonance formula of the following :
(i) Succinimide, (ii) Guanidine anion.
- 2) Explain : Phenol is more acidic as compared to alcohol.

[5-N]

[Contd...]

- (1) Derive the following equation thermodynamic

$$K_f = \frac{0.002 T_0^2}{l_f}$$

Where K_f = Molal depression constant,

T_0 = Normal freezing point of the soln

l_f = Latent heat of fusion per gram.

- (2) Explain : Duhem - Margules equation.

- (3) Write a note on "Trouton's law".

- (b) Solve any one :

- (1) At one atmospheric pressure, ether boils at 34.6 °C. What will be the boiling point of ether at 750 mm pressure ? Latent heat of vaporization of ether is 88.3 cal gm⁻¹. [R = 1.987 cal mol⁻¹ K⁻¹]. Molecular weight of ether is 74.0 g/mol.
- (2) One gram organic substance dissolved in 100 g of water, increase in boiling point by 0.21 °C. Latent heat of vapourization of water is 540 cal gm⁻¹ find out molecular weight of substance and molar evaluation constant.

- 4 Answer any ten :

- (i) Define linear operator.
- (ii) Derive Hamiltonian operator for Li (Z=3).
- (iii) Define base as per Arrhenius concept.
- (iv) Mention hybridization in acetylene.
- (v) Write conjugated acid and base of H₂O.
- (vi) Define : Partial Molar Properties.
- (vii) Write Craft's equation.
- (viii) Write Clapeyron-Clausius equation for Liquid - Vapour equilibrium.
- (ix) What is ideal solution ?
- (x) Define : Partial molar free energy.
- (xi) Give the structural formula of picric acid.
- (xii) Mention Acetylene hybridization.

M-685-N]